

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО – ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

З огляду на теорію конкурентних переваг однією з головних причин нерівномірності регіонального розвитку є відмінності у продуктивності і конкурентоспроможності економік регіонів. В умовах інформатизації та глобалізації, конкуренція змінює свої ознаки. Конкурентна спроможність суб'єктів господарювання все більше залежить не лише від підприємливості власників і продуктивності працівників, але також від ефективності функціонування територіальних суспільно-господарських систем і їх здатності до формування сучасних дієвих структур, які результативно використовують наявну в регіоні сукупність факторів виробництва.

Якщо виходити з того, що регіональна політика є інтегральною частиною суспільно-економічної політики, засобом свідомого впливу влади на розвиток регіонів, а влада є центральна та регіональна, то політика регіонального розвитку повинна передбачати два виміри - регіональну політику держави, що є фрагментом макроекономічної політики, та регіональну політику, яку проводять органи місцевого самоврядування. Повноцінна участь регіонів у транскордонному співробітництві має ґрунтуватися на правових та інституційних засадах, спроможних забезпечити регіональним та місцевим органам влади відповідний перелік компетенцій щодо налагодження безпосередніх відносин. Це в свою чергу, передбачає наявність формалізованих стратегій регіонального розвитку кожної із сторін, що базуються на принципах узгодження інтересів між державою та її регіонами, та встановлюють правові рамки, які дозволяють регіональним та місцевим органам влади ефективно вирішувати питання забезпечення стійкого розвитку регіонів, а значить, держави.

Окрім того, повинна існувати концепція спільного розвитку транскордонного регіону, котра ще повинна враховувати загальноєвропейські інтереси. В основі розвитку транскордонного співробітництва є теорія регіонального розвитку, яка є базою формування національних політик регіонального розвитку країн та загальної регіональної політики ЄС.

Принципово важливе значення має та обставина, що західна модель регіональної економічної політики пройшла через три економічні парадигми і реалізується четверта. Сутність першої з них - парадигми невідкладної допомоги кризовим регіонам, полягає у орієнтації на пріоритетну державну підтримку кризових (проблемних) регіонів. Друга - парадигма міжрегіонального перерозподілу економічного зростання - орієнтована на вирівнювання диспропорцій розвитку регіонів шляхом перерозподілу доходів. Третя - парадигма реструктуризації регіонів, яка передбачала перенесення акцентів з прямого державного регулювання регіонального розвитку на стимулювання розвитку в проблемних районах.

Для України, особливо для її регіонів, процеси міжнародної співпраці нові і необхідно певний час, щоб і на державному і на регіональному рівнях усвідомили їх важливість і забезпечили організаційно-правові, фінансові та кадрові можливості для активізації участі регіонів у міжрегіональному та транскордонному співробітництві з метою стимулювання економічної співпраці, більш ефективного використання природно-ресурсного потенціалу територій і підвищення доходів населення. Перші кроки у цьому напрямку зроблені. У прийнятій Концепції державної регіональної політики зазначено, що «стимулювання розвитку транскордонних і міжрегіональних економічних зв'язків на основі виробничої кооперації та інтеграції, створення відповідних промислово-фінансових груп, інших сучасних форм господарювання є одним з стратегічних напрямків регіональної політики держави і «передбачається розроблення пропозицій щодо законодавчого розширення можливостей місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування для розвитку

транскордонного та міжрегіонального економічного співробітництва та щодо впорядкування такого співробітництва» [1].

Основою регіональної політики у налагодженні транскордонного співробітництва в Україні є Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями (Україна приєдналась до неї ще у 1993 році) та Закон «Про транскордонне співробітництво» (прийнятий 24 червня 2004 р.). При цьому, основною передумовою розвитку транскордонного співробітництва може бути становлення єврорегіонів, яких на сьогодні нараховується вже вісім [2, с. 8-9]:

- 1) «Буг» - Україна (Волинська область), Польща (Люблінське воєводство), Білорусь (Брестська область);
- 2) «Карпатський єврорегіон» - Україна (Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська та Чернівецька області), Польща (Підкарпатське воєводство), Словаччина (Кошіцький, Прешувський краї), Угорщина (області Боршод-Абауй-Земплен; Гайду-Бігар; Гевеш; Яс-Надькун-Солнок; Саболч-Сатмар-Берег; міста з обласним статусом: Мішкольц; Дебрецен; Егер; Ніредьгаза), Румунія (округи Сату Маре, Марамуреш, Бігор, Сучава, Ботошань, Зілаг., Харгіта);
- 3) «Нижній Дунай» - Україна (Одеська область (Україна), Молдова (райони Кагул та Кантемир), Румунія (повіти Бреїла, Галац, Тульча (Румунія));
- 4) «Верхній Прут» - Україна (Чернівецька область, Івано-Франківська області), Молдова (Белзький, Єдинецький повіти, Фалештський, Єдинецький, Глоденський, Окницький, Ришканський та Бриченський райони), Румунія (Ботошанський, Сучавський повіти);
- 5) «Дніпро» - Україна (Чернігівська область), Росія (Брянська область), Білорусь (Гомельська область);
- 6) «Слобожанщина» - Україна (Харківська область), Росія (Белгородська область);
- 7) «Ярославна» - Україна (Сумська область), Росія (Курська область)
- 8) «Дністер» - Україна (Вінницька область), Республіка Молдова (райони Окниця, Сорока, Флорешти, Шолданешти, Резіна та Дондушень).

Їх ефективне співробітництво повинне отримувати належний інформаційний супровід, тобто мати відповідно до потреби інформаційне забезпечення. В зв'язку з цим, особливої актуальності набуває дослідження різних аспектів інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва. Результати досліджень останніх років показують, що інформаційна інфраструктура в Україні може бути описана колом невирішених проблем, які, головним чином, полягають у недосконалому законодавчому регулюванні трансграничних потоків інформації, у тому числі в електронній формі, відсутністю обмежень правового характеру на передачу відкритої інформації з України в будь-якій формі й на будь-якому носії, не відпрацьованістю механізмів митного оформлення, відсутністю правових засад стримування доступу в Україну інформації неналежної якості тощо [3].

У цілому, необхідність вирішення спільних проблем, що виникають у транскордонному регіоні (територіальне та просторове облаштування, розбудова транскордонної інфраструктури, спільне використання водних та інших ресурсів тощо), розширює сфери державної регіональної політики на міжнародний рівень і приводить до необхідності врахування стратегій соціально-економічного розвитку суміжних прикордонних територій сусідніх держав.

Література:

1. Про Концепцію державної регіональної політики. Указ Президента України № 341/2001 від 25.05.2001 р./ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/341/2001>
2. «Посилення ролі єврорегіонів у здійсненні транскордонного співробітництва» [Електронний ресурс]: матеріали до комітетських слухань. – Режим доступу: <https://www.comeuroint.rada.gov.ua>
3. Заблодська І. В., Шумакова Н. В., Серебряк К. І. Інформаційне забезпечення міжрегіонального співробітництва / І. В. Заблодська, Н. В. Шумакова, К. І. Серебряк // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

УДК 339

Гегедош К. В., магістр,
Мукачівський державний університет,
Чучка І. М.
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет

ВПЛИВ ІНТЕРАКТИВНОГО МАРКЕТИНГУ НА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГІОНУ

Початок ХХІ століття характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій. Україна теж є активним учасником у цій сфері і на сьогодні посідає перше місце в Європі за кількістю ІТ-фахівців. Як свідчать дані порталу IT Outsourcing News на початку 2016 року [5], на сьогоднішній день понад 100 тисяч українських програмістів працюють в різних компаніях, а попит на ІТ-фахівців на світовому ринку продовжує рости. В наш час використання переваг інформаційних технологій – це є одним із вагомих і дієвих інструментів, яким можна підняти економічне становище різних сфер бізнес-середовища. І, як наслідок – створена чимала кількість ІТ-фірм, які надають різноманітний спектр послуг – як від виробництва окремих програмних продуктів, створення веб-сайтів, так і до кінцевого аутсорсингу (пошук, збирання, обробка та презентація зрозумілих для менеджменту підприємства даних для прийняття ефективних управлінських рішень в майбутньому).

Але, хоч дана сфера послуг активно і розвивається, як на вітчизняному, так і зарубіжному ринку, проте ціна на їх використання досить дорого коштує. Переважна більшість ІТ-фірм знаходиться в Києві, Дніпропетровську, Львові, Одесі, Харкові та Вінниці [4]. Тобто це міста, які мають або добре розвинуту виробничу інфраструктуру, або з налагодженою системою надання сфери послуг.

Деякі з них навіть мають кордони з країнами Євросоюзу. Наприклад Львівська область на відміну від Закарпатської (яка хоч і межує 4 країнами ЄС, а саме з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією) має на багато краще розвинуту, як промислову, так і соціальну інфраструктуру. На даний час, одним із факторів такого зростання можна вважати і добре налагоджену та розвинену мережу ІТ Кластерів. Львівський ІТ Кластер – це спільнота провідних компаній у галузі інформаційних технологій, які спільно із університетами та міською владою покращують та розвивають ІТ у місті через системні зміни у бізнес-середовищі [1]. На Закарпатті та решті слабо розвинених ще з історичного погляду областей, цей аспект ІТ-відносин слабо поширений та знаходиться тільки у зародковому стані.

Тобто, якщо переключити свою увагу до системи транскордонного співробітництва, а саме до Карпатського Єврорегіону, то тут бачимо різний рівень розвитку не тільки між країнами членами-учасницями, але й в країні в регіональному розрізі зокрема. Суттєві розбіжності в усіх сферах, як від виробничої, так і соціальної інфраструктури. Тому бачимо, що будувати стратегію Карпатського Єврорегіону досить таки важко й проблематично, так, як області України суттєво різняться між собою. І це все тягне за собою й інші елементи економіки – від інвестиційної привабливості, туристичного потоку, і рівня зайнятості загалом (див. рисунок 1).

Тож, якщо ІТ-сфера у Львові зародилась завдяки значному науково-технічному потенціалі, розвинутій системі виробничого й обслуговуючого середовища, то нами пропонується створення інформаційного транскордонного бізнес-центру, який допоможе вдосконалити систему транскордонних відносин, що відобразиться, як наслідок – на підвищенні економіки регіону.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>